

Derchafiad y Credadyn

M E W N

Cyfiawnder cyfrifol.

Wedi ei ofod allan mewn

P R E G E T H

Gan y Parchedig

EBENEZER ERSKINE, M. A.

A R

S A L M LXXXIX. 16.

*Yn dy Enw di gorfoleddant beunydd; ac
yn dy Gyfiawnder yr ymdderchafant.*

---

*Newydd Gyfieithu yn ofalus o'r Saesonaeg
i'r Cymraeg.*

Yn ddiau yn yr Arglwydd (medd un) y mae
i mi Gyfiawnder a Nerth; atto ef y deuir;
a chywilyddir pawb a ddigiant wrtho. Yn
yr Arglwydd y cyfiawnheir, ac yr ymogo-
nedda holl Hâd Israel. *Esay xlv. 24, 25.*

CAERFYRDDIN,

Argraphwyd ac ar werth yno gan J. Ross, lle
caniateir Elw mawr i'r rhei'ny a'u pryno i'w
roddi ymaith, neu i'w hail werthu. 1764.

[Pris Dwy Geiniog.]

Derchallad y Ceredigion

M. A.

Cyfrawnder cyfrol.

Well ei oled allan mewn

P R E G E T H

Gan y Parchedig

FRANCIS ERSKINE, M. A.

A R

S A L M LXXXIX. NO.

Yn dy Ffynniad yn gorffwrddau beunydd; ac
yn dy Gyswnder yn yndderchallad.

Neuoddy Gyswnder yn dyddor 2000

Yn ddian yn yr Ardd (madd un) y mae
i mi Gyswnder a Ffynniad, allan ef y denig
a chywilyddu pawb a ddigant wrthol. Yn
yr Ardd y cydun, ac yr ymogo-
nedda holl hysb. 1844. xlv. 24. 25.

44
4 2

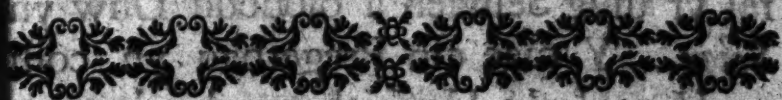
C A R T Y R B D I N

Argraffwyd ac ar weith yno gan J. R. 1844.
Caniatu Ffynniad i'r mawr i'r mawr i'r mawr i'r mawr
noddy ymawr, neu i'r mawr i'r mawr i'r mawr i'r mawr.

[The Day of the Year]

Rha
Y
rhago
rodd n
eillada
Efeng
wydd
yr Y
Athra
ni bua
Enaid
honyr
gethu
Yr w
mawr
lleied
o her
cyffre
tuaga

Rhagymadrodd yr Awdwr

Y Mae Cynhwyfiad y Bregeth ganlynol yn oruchel, ardderchog, a rhagorol. Nid Cywreinrwydd Ymadrodd neu Drefn amcenais atto, ond Adelladaeth y Tlodion i ba rai y mae'r Efengyl yn cael ei phregethu; o herwydd pa ham, ni ymrysonaf a neb ar yr Ystyriaethau hynny. Ond am yr Athrawiaethau a draddodais ymma, pe ni buafwn yn anturio Jechydwriaeth fy Enaid fy hunan ar y Gwirionedd o honynt, ni anturiaswn byth eu pregethu fel Gwirioneddau Duw i eraill. Yr wyf yn cyflawn gredu mae un Achos mawr pa ham y mae'r Efengyl mor lleied ei Llwyddiant yn ein Dyddiau yw, o herwydd fod ein Hymadroddion yn y cyffredin yn cael ei trefnu mor lleied tuagat dynnu i lawr ein Cyflawnderau
cin

[ ]

ein hunain, a derchafu Cyfiawnder Crist,
fel yr unig Seilfaen a osododd Duw yn
Seion. Y mae ein Pregethau yn colli
eu Harogl a'u Heffaith pan bo hyn yn
eisiau; ac yr wyf yn gostyngedig fedd-
wl fod yr Apostol mawr *Paul* yn medd-
wl yr un Peth, *Rhuf. i. 16, 17*. *Nid*
oes arnaf gywilydd o Efengyl Crist, obleg-
id Gallu Duw yw hi er Jechydwriaeth
i bob un ag sydd yn credu. Ac oes gof-
yn neb, Pa fodd y mae'r Efengyl y
cyfryw Allu er Jechydwriaeth? Y mae
ose ei hun yn buan ateb, *Canys ynddi hi*
y dadcuddir Cyfiawnder Duw o Ffydd i
Ffydd.

Eb. Erskine.

Derchafiad

Dero

Cy

Yn dy
yn a

Gwir
y Cna
Yn
wydd

1. C
adnabe
adnod
Llais
did ac
y frai
corph

Derchafiad y Credadyn

M E W N

Cyfiawnder cyfrifol.

SALM LXXXIX. 16.

*Yn dy Enw di gorfoleddant beunydd; ac
yn dy Gyfiawnder yr ymdderchafant.*

* * * Mae'r *Salm* ydd wedi helaeth glod-
fori a channawl Duw *Israel* yn
Nechreuad y *Salm* hon, yn
myned rhagddo o'r 15fed ad-
nod o'r *Salm* i ddanges Ded-
wyddwch *Israel* Duw, neu'r
Gwir grediniol, o ba rai yr oedd *Israel* yn ol
y Cnawd yn Gyfocod.

Yn awr y mae *Israel* Duw yn Bobl dded-
wydd mewn amryw Ystyriaethau. Yn

1. O herwydd eu bod wedi cael y Ffaint o
adnabod yr *Hyfrydlais*; dechreuad y 15fed
adnod: Y mae *Llais* hyfryd gan yr *Efengyl*;
Llais o Heddwch, *Llais* o Fywyd, *Llais* o Rydd-
did ac Jechydwriaeth. Yr ydych oll yn cael
y ffaint o glywed y *Llais* hyn a'ch Clustiau
corphorol; ond y Cwestiwn mawr yw, a

A

ydych

ydych yn ei adwaen, yn ei ddyall, ac yn rhoi Ffŷdd Dderbiniad iddo. Och, fe eili'r parhau Galarnad *Esaiah* yn rhy gyfiawn mewn perthynas i'r rhan fwyaf o Wrandawyr yr Efengyl, *Pwy a gredodd ein Hymadrodd ni?* Yn

2. Y mae *Israel Duw* yn Bobl ddedwydd, o herwydd mae yn *Llewyrch ei Wyneb y rhodiant hwy*, diwedd y 15fed adnod. Y maent wedi eu breintio a Dadcuddiadau neilltuol o'i Gariad, yr hyn sy'n gosod mwy o Llawenydd yn eu Calon, na phan yr amlhâodd eu hyd, eu Gwîn, a'u Holew. Yn

3. Er cyfarfod a mawr Ddicalondid oddi-wrth y Bŷd, etto y mae ganthynt Sail i orfoleddu yn eu DUW. *Yn dy Enw di y gorf-oleddant beunydd*; a *Diolch i Dduw*, medd yr Apostol, *yr hwn sy'n gwneuthur i bob Amser i orfoleddu yn Nghrist*. Yn

4. Y mae eu Dedwyddwch yn ymddangos yn eglur yn hyn, eu bod wedi eu breintio a'u derchafu uwchlaw eraill, trwy'r Wisc ddi-frycheulyd o Gyfiawnder Machniydd, fel y gwelwch yng Eiriau'r Testyn, *Yn dy Gyfiawnder yr ymdderchafant*.

Ym mha ryw Eiriau ni allwn yn fyrr ddal Sylw, yn

Gyntaf, ar Gyfodiad y Credadyn, y mae wedi ei dderchafu. Fe ein darostyngwyd i Uffern isaf yn yr *Adda* cyntaf, fe fyrthiodd y Goron oddiar ein Pen; ond yn Nghrist, yr Ail *Adda*, fe ein derchafwyd drachefn, ie, fe ein derchafwyd cuwch a'r Nefoedd, canys yr ydym yn eistedd gydag ef yn y nefolion Leoedd, medd yr Apostol. Dyma ddir-gelwch

gelwch a
adyn, y
Domme
yn y N
nyrchiol
Wirione
y nefolion
Y mae y
alen Ha
holl All
Ail,
Derchar
Nid me
Nage,
ei gyfri
ac Ymb
hynny
Apostol
der fydd
Y m
meryd
'Scryth
ffeithrw
Yr A
Weith
rannol
Llywo
yn cof
Cyfiaw
ef. V
deb, y
ythion
hyd y
mylau
Gyfiaw

gelwch anghredadwy i Fyð dall, fod y Cred-
adyn, yr hwn fydd yr awr hon yn eistedd ar
Dommen y Ddaear, ar yr un pryd yn eistedd
yn y Nefoedd yn Nghrist ei Ben a'i Gyn-
nyrchiolwr gogoneddus; ac etto di-ddadl
Wirionedd yw, ein bod yn eistedd gydag ef yn
y nefolion Lleoedd, Eph. ii. 6. Ie, ynddo ef,
Y mae yn llywodraethu'r Cenhedloedd a Gwi-
alen Haiarn, yn gorfoleddu, ac yn fathru ar
holl Alluoedd Uffern. Yn

Ail, Y mae gennym Sail Anrhydedd a
Derchafiad y Credadyn, Yn dy Gyfiawnder di.
Nid mewn un Cyfiawnder o'i eiddo ei hun:
Nage, y mae yn llwyr ymwrthod ag ef, gan
ei gyfrif yn Dom, yn Golled, Brattiau budron,
ac Ymborth Cŵn: Ond yn dy Gyfiawnder di,
hynny yw, Cyfiawnder Duw; fel ag y mae'r
Apostol yn ei Alw, Rhuf. i. 17. Y Cyfiawn-
der fydd o Dduw trwy Ffydd, Phil. iii. 9.

Y mae Cyfiawnder Duw yn cael ei gym-
meryd mewn amryw Ystyriaethau yn yr
'Scrythyrau. Weithiau am anfeidrol Ber-
ffeithrwydd a Phurdeb ei Natur, Sal. xi. 7.
Yr Arglwydd cyfiawn, a Gâr Gyfiawnder.
Weithiau am y Cywirdeb a'r Cyfiawnder cyf-
rannol hwnnw ag y mae yn ei arferyd yn
Llywodraeth y Býd, yn gwobrwyo'r da, ac
yn cosbi Drwg-weithredwyr, Salm xcvi. 2.
Cyfiawnder a Barn yw Trigfa ei Orfeddfainge
ef. Weithiau am ei Wirionedd a'i Ffyddlon-
deb, yn cyflawnu ei Addewidion, neu ei Fyg-
ythion, Salm xxxvi. 5, 6. Dy Drugaredd fydd
hyd y Nefoedd, a'th Wirionedd hyd y Cym-
mylau, fel Mynyddoedd cedyrn y mae dy
Gyfiawnder. Weithiau am y Cyfiawnder
perffaith

perffaith hywnw a ddugodd Crist Mab Duw,
fel ein Machniydd a'n Cyfryngwr ni i mewn,
trwy ei Ufudd-dod i'r Ddeddf, a'i Farwolaeth
ar y Groes, er Cyfiawnhâd i Bechaduriaid
euog; ac fel y dywedais, fe elwir hwn yn
fynych yn Gyfiawnder Duw; ac yn yr Ystyr
hyn yr wyf yn ei gymmeryd ymma yn y
Testyn, *Yn dy Gyfiawnder yr ymdderchafant.*
Y mae'r Athrawiaeth yn agos yr un Peth a'r
Geiriau eu hunain,

Athrawiaeth.

Mae yn neu trwy Gyfiawnder Crist,
y mae y rhai Crediniol yn cael eu
derchafu. Neu fel hyn, Pa Anrhyd-
edd neu Ddedwyddwch bynnag y mae
y rhai Crediniol yn cael eu derchafu
iddo mae Cyfiawnder Crist yw'r Achos
a'r Seilfaen o hono: Perffaith Ufudd-
dod, a haeddedicaf Farwolaeth y byth
fendigedig Fachniydd yw'r achos o'r
Cwbl.

Hon yw'r Seilfaen a ofododd Duw yn *Seion*,
ar ba un y mae ein holl Ddedwyddwch mewn
Amser, a thrwy bob Tragwyddoldeb wedi ei
adeiladu. Nid oes gennyf Amser i bentynnu
Testynau o'r Serythurau er Cadarnhâd i'r
Athrawiaeth, ni allaf aros ychwaith yn hir
arni, gan fod gennyf Waith mawr i fyned
trwyddo yr holl Ddýdd hwn. Yr hyn oll a
wnaf,

wnaf, f
Bethau
iawnder
Natur
Ail, da
egluha
ydd, lle
adyn tr
Bedwar

Am
ger bro
er eglu
Yn

1. C
Dyn y
Lywod
gyfatte
wrthi
ig arno
Cyfrai
ammod
mod o
Farwo
17. J
Duw

2. J
ddo, a
yn dd
aeth
wriae
cafai
redig
iawno
benda
weiri

wnaf, fydd yn y Lle cyntaf, gosod ychydig Bethau ger bron, mewn Perthynas i'r Cys-iawnder hwn, fel y galloch iawn ddyall y Natur a'r Angenrheidrwydd o hono. Yn Ail, dangos ychydig o'i Briodoliaethau, er eglurhau ei Ardderchawgrwydd. Yn Dryd-ydd, llefaru ychydig am Dderchafiad y Cred-adyr trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn. Yn Bedwarydd, Cymhwyso.

Am y Peth cyntaf, I ofod ychydig Bethau ger bron mewn Perthynas i'r Cyfiawnder hwn, er eglurhau ei Natur a'i Angenrheidrwydd.

Yn
1. Chwi ddylech wybod i Dduw wneuthur Dyn yn Greadur rhesymol, cymmwys i Lywodraeth foefol, a rhoddi Cyfraith iddo gyfattedbol i'w Natur i lywodraethu ei hun wrthi yn y Dyledfwyddau oedd yn rhwymedig arno i'w Greswdwr mawr. Fe roddwyd y Gyfraith honno i Ddŷn mewn Ffurf o Gyf-ammmod, gydag Addewid o Fywyd ar yr Am-mmod o berffaith Ufudd-dod, a Bygythiad o Farwolaeth o herwydd Anufudd-dod, Gen. ii. 17. Fel hyn yr oedd Pethau yn sefyll rhwng Duw a Dyn mewn Stat o Ddiniweidrwydd.

2. Fe ddaeth Adde, a'i holl Hiliogaeth yn-ddo, a chydag ef, trwy dorri'r Cyfammod hwn yn ddarostyngedig i'r Felldith a'r Gofbedig-aeth o hono; felly fel ac yr oedd Jechyd-wriaeth i ni yn beth llŵyr amhosibl, nes casai Cyfiawnder ei fodloni, a'r Ddeddf dor-redig ei hadgyweirio; y mae Cyfraith a Chyf-iawnder Duw yn llym iawn, yn sefyll yn bendant am gyflawn Fodlondeb ac Adgy-weiriad, heb hyn yr oedd Pyrth y Nefoedd i gael

gael eu caead a'u bollto yn dragywydd yn erbyn Dyn a'i holl Hiliogaeth. Yr oedd Cleddyf tanllyd Cyfiawnder yn troi ymhob Ffordd i'n cadw rhag dyfod i'r Baradwys fry.

3. Pan oedd Dyn yn yr Amgylchiadau hyn heb ddim i ddisgwil ond syrthio yn tythol Aberth i Gyfiawnder dwyfol, tragwyddol Fab Duw, o herwydd ei fawr Gariad a'i Dosturi at Bechaduriaid andwyol a neidiodd i mewn fel Cyfryngwr a Machniydd, gan gymmeryd nid yn unig ein Natur, ond hefyd ein Ddeddf-le ni, gan sefyll trosom ac yn ein Lle; trwy ba ymrwymiad fe syrthiodd yr holl Ddeddf arno ef yn ei Phoenau a'i Gorchymmynion, felly y daeth yn rhwymedig i gyflawnu Gorchymyn, ac i ddioddef Melldith y Cyfammod Gweithredoedd yr hwn a dorrasom ni. Ac ymma, ar y Ffordd, cymmwys yw rhoi i chwi i wybod, mae Gweithred o ryfeddol Râs yn yr Arglwydd *Jehovah* oedd cymmeryd Machniydd yn ein Lle ni, pe buasai yn sefyll ar Gyfiawnder a Llymder ei Gyfraith, fe allasai ofyn Bodlondeb personol, heb ganiatau Bodlondeb Machniydd, felly fe fuasai *Adda*, a'i holl Hiliogaeth yn syrthio tan Ergyd Cyfiawnder dialeddol tros bob Tragwyddoldeb. Ond Gogoniant i Dduw yn yr uchelder, yr hwn nid yn unig a ganiataodd Fachniydd, ond hefyd a'i darparodd, ac a ofododd gymmorth ar un cadarn. Yn

4. Fe ddarfu i Jesu Grist, tragwyddol Fâb Duw, yr hwn yn Nghyflawnder yr Amser a wnaethpwyd o Wraig, tan y Ddeddf, fel ein Machniydd ni, weithredol a pherffaith gyflawnu holl Ammodau'r Cyfammod o Weithredoedd

redoedd
hynny
Orch
dithio
i mew
iawnh
hwn y
yn ca
gweith
Ddedd
y mae
lwyr-

5.
bodlon
mewn
Fyð
Duw
y Cyf
Dydd
Ffýdd
ger br
Cyfeil
iawnh
etto C
wolae
phawl
wir,
oedd
holl E
Nghri
y mae
hau c
Gymh
amho
dorrec

redoedd yn ein Natur, ac yn ein Lle ni : hynny yw, mewn Gair, fe ufuddhaodd i holl Orchymmynion, ac fe ddioddefodd holl Fellydithion y Ddeddf, a thrwy hynny fe ddugodd i mewn berffaith Ddeddf-Gyfiawnder, er Cyfiawnhâd Pechaduriaid euog ger bron Duw : a hwn yw'r Cyfiawnder trwy yr hwn yr ydym yn cael ein derchafu ; trwy ei Ufudd-dod gweithredol a dioddefol efe a fawrhaodd y Ddeddf, ac a'i gwnaeth yn anrhydeddus ; ac y mae'r Arglwydd yn datcan ei fod wedi ei lwyr-fodloni yn ei Gyfiawnder ef. Yn

5. Er i Jesu Grist ufuddhau i'r Gyfraith, bodloni Cyfiawnder, a thrwy hynny dwyn i mewn Ddeddf-Gyfiawnder tragwyddol, i'r holl Ffŷd etholedig ; etto nid yw Etholodigion Duw byth yn cael eu derchafu trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn, hyd nes y caffont mewn Dydd o Nerth eu dwyn i'w dderbyn trwy Ffŷdd, ac i ymostwng iddo er Cyfiawnhâd ger bron Duw. Yr ydym yn ymwrthod a'r Cyfeiliornad *Gwrth-ddeddfaidd* hynny o Gyfiawnhâd gweithredol er Tragwyddoldeb, nac etto Cyfiawnhâd o ran Ffurf er Amser Marwolaeth Crist. Yr ydym yn cyfaddef, gyda phawb Difeinyddion Protestanaidd iachus, yn wir, mae Pŵrpas Duw er Tragwyddoldeb oedd cyfiawnhau ei Etholedigion, a bod yr holl Etholedigion yn cael eu cynhyrchioli yn Nghrist yn ei Ufudd-dod i Farwolaeth ; ond y mae eu bod wedi eu gweithredol gyfiawnhau cyn eu Troedigaeth, neu cyn y caffont Gymhwysiad trwy Ffŷdd o Waed Crist yn amhosibl ; canys y mae Coll-farn y Ddeddf dorredig yn sefyll mewn Grym yn wastadol yn

yn eu herbyn, hyd nes gweithredol gredont yn Mâb Duw; canys yr hwn nid yw yn credu a ddamniwyd eifioes: A pha fodd y gallant fod yn gyfiawn ac yn ddamnedig ar yr un pryd? Hyd nes credont, y maent yn Blant Digofaint megis eraill. Yn

6. Y mae'r Cyfiawnder hwn o eiddo'r Machniydd yn cael ei drofclwyddo i ni trwy Gyfrifiad, fel ac y mae yn eglur iawn oddi-writh lawer o Scrythyrau, fel *Rhuf.* iv. 6, 11, 12, 23, 24. Y mae Duw yn cyfrif yr hyn a wnaethpwyd gan ein Machniydd yn ein Lle ni, i ni; fel ag y mae ei Gyfiawnder ef yn dyfod mor briodol eiddo i ni er Cyfiawnhad ger bron Duw, a phe bualem ni yn ufudd-hau'r Gyfraith, ac yn bodloni Cyfiawnder yn ein Personau ein hunain. Yn awr, y mae'r Cyfrifiad hwn o Gyfiawnder y Machniydd i ni yn rhedeg yn bennaf ar y ddau neu'r tri Pheth hyn. Yn

1. Ar y Traws-weithrediad a'r cyngor tragwyddol rhwng y Tâd a'r Mâb, lle y mae Mâb Duw yn cael ei ddewis, a'i sefydlu yn Fachniydd i Fydwethedig: dyna'r pryd y rhoddodd efe ei Law i'r Tâd, gan ymrwymo talu eu holl Ddyled ag Aur coch ei Waed; gan ddywedyd, "Aberth ac Offrwm ni's" mynnais; wele fi yn dyfod, gan hosi "gwneuthur dy Ewyllys di o Ddau. Yn

2. Y mae wedi ei feilfaenu at Gyfrifiad gweithredol o'n Pechodau ni iddo ef. "Yr Arglwydd a ofododd ein Hanwireddau ni "oll arno ef." Y mae hyfryd a bendigedig gyfnewid Lleodd rhwng Crist a'i Bobl, y mae efe yn cymmeryd ein Pechod a'n Hang-hyfiawnder

hyfiaw
gwifo

v. 21.

"wna

"gwn

3. Y

faenu:

a'r Cr

mewn

yr Arg

mac C

yn un

o'r wi

hwnnw

eddu

odraet

mac'r

ryngw

hyn y

hau o

sefydl

i Cor.

yn N

gan

yn Sa

Yr

ig o

mha

afu, l

Ac yr

i.

mhob

yn an

Y m

sanct

hyfiawnder ni, fel y byddai i ni i gael ein gwisco a'r Wisc wen ei Gyfiawnder ef, 2 Cor. v. 21. "Canys yr hwn ni adnabu Bechod a wnaeth efse yn Bechod trosom ni, i fel ein gwnelid ni yn Gyfiawnder Duw ynddo ef."

3. Y mae'r Cyfrifiad hwn yn cael ei seilfaenu ar yr undeb dirgelaidd fy rhwng Crist a'r Credadyn. Pan y mae'r Enaid tlawd mewn Dydd o Nenth yn ymroddi i goffeiddio yr Arglwydd Iesu trwy Freichiau Ffydd, y mae Crist ac yntef y Ffurud honno yn myned yn un Corph. Y mae yn dyfod yn Gangen o'r wir Winwydden, yn Aelod o'r Corph hwnnw ag y mae Crist iddo yn Ben gogoneddus o Dderchafiaeth, Effeithiolaeth a Llywodraeth. Gwedi ei uno fel hyn â Christ, y mae'r Wisc wen laes o Gyfiawnder y Gyfryngwr yn cael ei gwisgo am dano, trwy'r hyn y mae efse nid yn unig yn cael ei ryddhau oddiwrth Ddamnedigaeth; ond hefyd ei sefydlu tros byth yn gyfiawn ger bron Duw, 1 Cor. i. 30. *Eithr yr ydych chiwi o hono ef yng Nghrist Iesu, yr hwn a wnaethpwyd i ni gan Dduw yn Ddoethineb, yn Gyfiawnder, yn Sanctioiddrwydd, ac yn Brynedigaeth.*

Yr ail Ben cyffredinol oedd, dangos ychydig o Briodoliaethau'r Gyfiawnder hwn ym mha un y mae'r Credadyn yn cael ei dderchafu, lle'r ymddengys ei Ardderchawgtrwydd. Ac yn

1. Cyfiawnder *perffaith* a *disfrycheal* ym mhob Ffordd ydyw : a pha fodd y dichen fod yn amgen, gan mae Cyfiawnder Duw yw ? Y mae mor berffaith, fel ac y mae'r Ddeddf sanctaidd nid yn unig wedi cael ei chyflawnu,

ond hefyd wedi cael ei mawrhau a'i hanrhyddedu trwyddo, *Eſai. xlii. 21.* Y mae'r Cyfiawnder hwn mor berffaith fel na ddichon Llygad llym Cyfiawnder dwyfol gael dim o'r Bai na'r Diffig lleiaf ynddo: ie, y mae Cyfiawnder dwyfol wedi cael ei lwyr fodloni mor gyflawn ynddo, fel ac y mae Duw yn llefaru am yr Enaid fy wedi ei wilco ag ef, fel pe b'ai mewn Stat o Ddiniweidrwydd, ac yn berffaith ddi Bechod, *Ti oll ydwyf deg fy Anwylid, ac nid oes ynot Frycheuyn.* "Ni wel efe Anwiredd yn *Jacob*, na Thrawfedd yn *Israel*. Yn wir, y mae yn gweled llawer o Frychau yn y Credadyn, a'i ystyried ynddo ei hunan; ond nid oes ynddo un Brycheuyn a'i ystyried tan Orchudd y Cyfiawnder di-frycheulid hwn. Yn

2. Cyfiawnder tra haeddiannol ydyw. Y mae Pryniad Enaid mor werthfawr, fel ag y buasai byth yn golledig, oni buasai ei brynu a'r Cyfiawnder hwn: Ni allasai Arian ac Aur a'r cyfryw Bethau llygredig byth ei brynu. Gosodwch y Nefoedd a'i holl Ogoniant yn y Clorian gyda'r Cyfiawnder hwn, ac ni byddant ond fel Plufyn mewn Cymmariaeth iddo. Y mae'r Nefoedd yn cael ei galw yn Etifeddiaeth bwrcafedig, a'r Cyfiawnder hwn yw'r Gwerth a'i pwrcafodd. Y mae'r cyfryw Haeddiant ynddo, fel ac y mae yn dileu y Pechodau duaf eu Lliw, ac yn gwaredu Byd cyfan o Etholedigion rhag Digofaint a Dinistr. Ie, y mae'r cyfryw dufewnol Rinwedd ynddo, fel pe trefnaisit felly, y mae yn ddigonol i brynu holl Hiliogaeth *Adda*; ie Miloedd o Fydoedd o Angylion a Dynion, ac ystyried eu

Bod

Bod a'u
hynny
ydwriae

3. C
yw: n
duriad
a'n Cyf
yr Apo
efe yn c
Droedi
digaeth
gyda'r
stadlwo
Ddiniv
y difry
fel Ma
naill or
fiawnd

4. C
addurn
enychu
a orfo
Gwisca
tell Cy
wisca
ferch a
oedd v
anau,
io fel
ag Ar

5. C
mae y
Yn w
Bod c
hyd n

Bod a'u Cwyp. O gyda pha Hyder gan hynny y dichon Enaid tlawd anturio ei Jechydwrïaeth dragwyddol ar y cyfryw Sail! Yn

3. Cyfiawnder anghyfartal, di gyffelyb ydyw: nid oes un Cyfiawnder ymhlith y Creaduriaid a ellir ei gyftadlu ag ef. Cyftadlwch ef a'n Cyfiawnder deddfol ein hunain, ac y mae yr Apostol *Paul* yn dywedyd i ni, nad oedd efe yn cyfrif ei Gyfiawnder Phariseaidd cyn ei Droedigaeth, ie, ei Ufudd-dod wedi ei Droedigaeth ond fel Tom, a'i ofod yn y Clorian gyda'r Cyfiawnder hwn, *Phil. iii. 8.* Cyftadlwch ef a Chyfiawnder *Adda* yn ei Stat o Ddiniweidrwydd, neu ynteu a Chyfiawnder y difrycheulyd Anghylion, ac nid ydynt ond fel Mageiod i'w cyftadlu â'r Haul: Nid yw'r naill ond Cyfiawnder Creadur, ond y llall Cyfiawnder Duw yw. Yn

4 Cyfiawnder ydyw ag fy'n harddu ac yn addurno'r Enaid, *Esaï. lxi. 10.* *Gan law-enychu, y llawenychaf yn yr Arglwydd, fy Enaid a orfoledda yn fy Nuw, canys gwisgodd fi a Gwisgoed Jechydwrïaeth, gwisgodd fi a Mantell Cyfiawnder, megis y mae Priodfab yn ymwisgo a hardd Wisc, ac fel yr ymdrwsia Priodferch a'i Thylsau.* Y mae'r Enaid tlawd ac oedd wedi duo wrth orwedd rhwng y Crochanau, pan wiscer ef a'r Wisc hon yn discleirio fel Colommen gwedi gwisgo ei Hadenydd ag Arian, a'i Phlu ag Aur melyn. Yn

5 Cyfiawnder tragwyddol ydyw, fel ag y mae y Prophwyd *Daniel* yn ei alw *Pen. ix. 24.* Yn wir nid oedd y Cyfiawnder hwn mewn Bod ond ym Mhwrpas ac Addewid Duw, hyd nes ymddangosodd Crist yn weithredol

yn ein Natur ni, a bodloni Gorchymmynni-
on y Gyfraith, a Gofynion Cyfiawnder ; pa
fodd bynnag, ar gyfrif y Bod hwnnw ag oedd
iddo ym Mhwrpas ac Addewid Duw, yr oedd
yn effeithiol er Cyfiawnhad i holl Seintiau yr
hen Destament. Y mae'r Cyfiawnder hwn,
gan hynny meddaf yn Gyfiawnder tragwydd-
ol, o ran ei Drefnhad a'i Barhad, Y mae ei
Drefnhad yn cymmeryd ei Hanfod oddiwrth
yr Hedd-gyngor hwnnw yn hen Ddyddiau
Tragwyddoldeb : canys fe enneiniwyd (yn
ol y *Saefonaeg* fe ofodwyd i fynu) y Mach-
niydd er Tragwyddoldeb. Ac fel ag y mae
yn dragwyddol yn ei Wraidd, felly hefyd y
mae yn ei Ffrwyth ; canys ar gyfrif y Cyf-
iawnder hwn y caiff yr holl Seintiau eu cym-
meradwyo yn Nydd Barn, ac ar gyfrif hwn
y cant eu gogoneddu yn y Nefoedd tros bob
Tragwyddoldeb. Hyn fydd bythol Gân y
Gwaredigion, "Efe a'n carodd ni, ac a'n
"golchodd ni yn ei Waed ei hun. Yn

6. Cyfiawnder ydyw ag fydd yn mawr
freintio ac yn derchafu yr Enaid, *Solomon* yn
Dihar. 25. 5. Yn son am Gywirdeb mewn
Gweinidogaeth Cyfiawnder gwladaidd, yn
dywedyd fod y cyfryw Gyfiawnder a hwnnw
yn derchafu Cenedl. Yn wyf yn siccr fod
hyn yn wir mewn perthynas i Gyfiawnder
cyfrifol Jesu Grist, fely gwelwch yn fy Nhe-
slyn, Yn dy Gyfiawnder yr ymdderchafant.
Y mae hyn yn fy arwain at y

Y Trydydd Peth cyffredinol yn y Drefn,
yr hyn oedd Derchafiad y Credadyn trwy
Rinwedd y Cyfiawnder hwn. Ac yma mi
geisïaf yn fyrr ddangos, yn gyntaf, pa Ddryg-
au

au y m
llaw.
rhydedd
afu iddy

Gynt
cael ei d

i Y
Ddeddf

uwchlaw
Awdur
tan y D

Rhu. 6.

yn canl
iddi.

fod uw
ddichon

y Rhwy
fau ei

yn rhw
hau De

Ond a

Gweith
dod fe

Marw
dod, y

afu uw
oes cy

Gaeth
hon y

yn Ng
ferch

rynsey
Creda

Melld
iddo u

au y mae yn derchafu'r Credadyn uwch eu llaw. Yn ail, pa Ddedwyddwch ac Anrhydedd y mae'r Credadyn yn cael ei dderchafu iddynt. Yn

Gyntaf, Pa Ddrygau y mae'r Credadyn yn cael ei dderchafu uwch eu llaw.

1 Y mae yn cael ei dderchafu uwchlaw'r Ddeddf fel Cyfammod Gweithredoedd; ie, uwchlaw gorchymynnol a chondemniol Awdurdod y Cyfammod hwnnw. *Nid ydych tan y Ddeddf medd yr Apostol, eithr tan Ras, Rhu. 6. 14.* Ac oes nad ydynt tani, y mae yn canlyn eu bod wedi eu derchafu uwchlaw iddi. Yn wir nid ydynt, ac ni allant byth fod uwchlaw iddi fel Rheol Dyledfwydd: Ni ddichon un Creadur gael Rhyddhad oddiwrth y Rhwymedig aeth i roddi Ufudd-dodi Ddeddfau ei Greawdwr mawr; y mae'r Credadyn yn rhwymedig mewn modd neilltuol i ufuddhau Deddf ei Greawdwr yn Llaw Cyfryngwr. Ond ac ystyried y Ddeddf fel Cyfammod Gweithredoedd, yn gosyn perffaith Ufudd-dod fel Ammod o Fywtd, neu yn bygwth Marwolaeth dragwyddol o herwydd Anufudd-dod, y mae'r Credadyn wedi ei wir dderchafu uwch ei llaw trwy Gyfiawnder Crist. Ac oes cynnig y Ddeddf un Amser ei ddwyn i Gaethiwed, cadarn safed yn y Rhydd-did a'r hon y rhyddhaodd Crist ef. Trwy Ffydd yn Nghrist y mae bwrw allan y Wafanaethferch *Hagar* a'i holl feibion o Ofnau a Dychrynfeydd deddfol, *Gal. 4. 30.* Os clyw Credadyn yn Nghrist un Amser Daranau a Melldithion Mynydd *Ebal* neu *Sinai*, nid oes iddo un Achos i frawychu, canys y mae Crist trwy

trwy ei Gyfiawnder ef wedi ei lwyr-brynu oddiwrth y Ddeddf. “Canys ni ddaeth efe “at y Mynydd sydd yn llosgi gan Dàn, a “Chwmmwl a Thywyllwch a Thymestl; “ond i Fynydd Seion, ac at Jesu Grist Cyf- “ryngwr y Cyfammod newydd, ac at Waed “y Taenelliad, yr hwn sydd yn llefaru Peth- “au gwell na'r eiddo *Abel*.” Y mae'r Cred- adyn wedi marw i'r Ddeddf trwy Gorph Crist, wedi priodi â gwell Gŵr, sef yr hwn a gyf- ododd oddiwrth y Meirw. Yn

2. Y mae'r Credadyn trwy'r Cyfiawnder hwn yn cael ei dderchafu uwchlaw'r Bŷd, *Dat. 12. 1.* Y mae'r Wraig wedi ei gwisgo â'r Haul, a'r Lleuad tan ei Thraed; yn dan- gos nid yn unig Ddyledswydd y Credadyn i ehedeg tua'r Nefoedd yn ei Serchiadau, ond hefyd ei Faint yn Nghrist yn fathru ar Sor- riant ac ar Weniaith y Bŷd ifod hwn yr un Ffunud; fel y dywedodd yr Apostol, “Hon “yw'r Oruwchafiaeth sydd yn gorchfygu'r “Bŷd, sef ein Ffydd ni.” Yn

3. Y mae'r Credadyn trwy'r Cyfiawnder hwn yn cael ei dderchafu uwch law Gallu a Malais *Satan*. Yn wir tra bo'r Credadyn y tu ymma i'r *Jorddonen*, fe dilyn y Diafol ef a'i Biccellau tanllyd, ac fe wna ei eithaf i beri iddo fyned i'r Nef yn gloff; ond trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn, sef, Bywyd a Marwolaeth ein byth fendigedig Fachniydd y mae'r Diafol wedi ei ddiarfogi a'i ddinistrio hefyd; y mae Siol yr hên Saph wedi ei figo, canys trwy Farwolaeth, fe ddinistriodd yr hwn oedd a Nerth Marwolaeth ganddo, sef y Diafol. Ac y mae'r Credadyn trwy Ffydd

Ffydd
Iesu y
fygafia

4. Y
hwn y
Pe alla
Angeu
wrth eo
ond ed
gefi dy
dy fod
wyt tr
dy war
Colyn
Jesu G
phen P
tragwy
'r Gair
Dafod
af hwy
byddaf
ti y Be

5.
hwn y
wynia
Rhuf.
gyda
Ethola
gyffre
fel pe
Nef,
eu he
mewn
holl E
mae r

Ffydd yng Waed ac Ufudd-dod yr Arglwydd Iesu yn iathru *Satan* tan ei Draed; gorchfygasant ef trwy Waed yr Oen. Yn

4. Y mae'r Credadyn trwy'r Cyfiawnder hwn yn cael ei dderchafu uwchlaw Angeu. Pe allai dy fod mewn Caethiwed trwy Ofn Angeu; fod dy Galon bron llewygu a methu wrth edrych ar Ymchwydd y *Jorddonen* hon; ond edrych ar y Cyfiawnder hwn, a thi a gefi dy dderchafu uwchlaw Ofn Angeu: er dy fod yn ddarostyngedig i'w Ergid, etto, yr wyt trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn wedi dy waredu oddiwrth ei Gelyn. Pa beth yw Colyn Angeu? Pechod yw. Fe ddarfu i Jesu Grist *ddibennu Camwedd, a selio, neu orphen Pechod*, trwy ddwyn i mewn Gyfiawnder tragwyddol. O herwydd pa ham di elli dreiglo'r Gair hwnnw fel Tammaid melus tan dy Dafod, *Hos. 13, 14. O law y bedd yr achubaf hwynt, oddiwrth Angeu Gwaredaf hwynt, byddaf Angeu i ti, O Angeu, byddaf drangc i ti y Bedd.* Yn

5. Y mae'r Credadyn trwy'r Cyfiawnder hwn yn cael ei dderchafu uwchlaw pob Achwyniadau pa bynnag, ac o ba Le bynnag, *Rhuf. 8. 33.* Y mae'r Apostol yno yn Gofyn gyda phob hyder, *Pwy a rydd dim yn erbyn Etholodigion Duw?* Y mae'r Gofyniad yn gyffredinol yng wyneb phawb Cyhuddwyr; fel pe buasai yn dywedyd, A oes neb yn y Nef, y Ddaear, neu Uffern, a rydd dim yn eu herbryn? Y mae hefyd yn gyffredinol mewn Perthynas i'r cyhuddedig, yn cynnwys holl Etholodigion Duw, ym mhlith pa rai y mae rhai o'r Pennaf o Bechaduriaid, ag anad-

lodd

lodd erioed ar Ddaear Duw. Y mae hefyd yn gyffredinol mewn perthynas i Feiau. Nid yw yn dywedyd, Pwy ofod y Bai hwn, neu'r Bai arall yn eu herbyn? Ond pwy a rydd *dim*; a pha beth ddichon fod yn fwy cynhwysfawr? Yn awr, pa beth yw Sail y Gofyniad hyderus hwn? Cyfiawnder Crist ydyw: Canys, medd yr Apostol, "Duw sy'n cyf-
" iawnhau, pwy yw'r hwn sy'n condemnio?
" Crist a fu farw, ie, yn hytrach a adgy-
" fododd, &c.

Yr wyf yn dyfod yn yr Ail Le, i ddangos pa Ddedwyddwch ac Anrhydedd y mae yr Credadyn yn cael ei dderchafu iddynt trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn. Ac ym mhlith llawer o Bethau ni chaf ond prin enwi y ddau neu'r tri Pheth neilltuol hyn. Ac yn

1. Y mae yn cael ei dderchafu trwyddo i Stat o Heddwch a Chymmmod â Duw, *Rhu. 5. 1.* "Gan ein bod wedi ein cyfiawnhau trwy
" Efydd, y mae gennym Heddwch tuagat
" Dduw." Y mae Duw yn troi heibio bob Anfodlondeb o'i Galon yn erbyn yr Enaid sydd wedi ei wisgo ag ef. Yn

2. Y maent wedi eu derchafu trwy'r Cyfiawnder hwn i Stat o Fabwyfiad, "Fe wnaed
" Crist tan y Ddeddf, fel y prynai y rhal
" oedd tan y Ddeddf, fel y Derbyniem ni y
" Mabwyfiad, *Gal. 4. 4, 5.* Yn

3. I Stat o Gymdeithias a Chyfeillgarwch â Duw, a Dyfodfa at Dduw mewn Hyder duwiol, *Heb. 4. 14.* "Am hynny Frodur
" gan fod i ni Rydd-did i fyned i mewn i'r
" Cyfegr trwy Waed Iesu, ar hyd Ffordd
" newydd a bywiol, yr hon a gyfegrodd efe
" i ni

" i ni t
" i ni t
" â Ch
Heb. 10
" Arch
" hynn
" Grâs
udd y C
Dad yn
ag y ga
niweidr

4. H
iant tra
dyweda
wolaeth
gweith
hwn yw
ydym y
a'r Cyf
Law D
-Pedw
Athraw
Defnyd
au neil

1. A
Machn
chafu;
mae'r B
yn. Yf
maent
Duw,
" ngo

2. C
adyn o
herwy

“ i ni trwy'r Llen, sef ei Gnawd ef; a bod
 “ i ni Offeiriad mawr ar dŷ Dduw, nesawn
 “ â Chalon gywir, mewn llawn Hyder Ffŷdd,
Heb. 10. 19, &c. “ Gan fod i ni y cyfryw
 “ Arch-offeiriad mawr ar Dŷ Dduw, am
 “ hynny awn yn hyderus at Orfeddfaingc y
 “ Grâs, &c.” Fe all y Credadyn tan Orch-
 udd y Cyfiawnder hwn nesau at Dduw fel ei
 Dad yn Nghrist gyda chymmaint o Rydd-did-
 ag y gallasai *Adda* erioed yn ei Stat o Ddi-
 niweidrwydd. Yn

4. Hwytant eu derchafu i Stat o Ogon-
 iant tragwyddol yn y Diwedd. Canys fel y
 dywedais o'r blaen Pŵrcas Ufudd-dod a Mar-
 wolaeth Crist yw'r Nefoedd. A Ffŷdd yn
 gweithredu ar y Cyfiawnder a'r Bodlondeb
 hwn yw Llwybr y Bywyd, trwy'r hwn yr
 ydym yn myned i'r Afonydd o Hyfrydwch,
 a'r Cyfiawnder o Lawenydd fydd ar ddeheu
 Law Duw yn oes oesoedd. Y

Pedwarydd Peth oedd Cymmwyfiad yr
 Athrawiaeth. A'r Defnydd cyntaf, fydd
 Defnydd o Amlygiad, mewn ychydig o Beth-
 au neilltuol. Yn

1 Ai felly y mae? Mae mewn Cyfiawnder
 Machniydd y mae'r Credadyn yn cael ei dder-
 chafu; gwelwn oddiyma, pa gyfrif bynnag y
 mae'r Bŷd yn ei wneuthur o honynt, eu cyfrif
 yn Yfscubion y Bŷd a Sorod pob dim, etto y
 maent yn Bobl anrhydeddus iawn ynghyfrif
 Duw, “ Er pan aethost yn werthfawr yn fy
 “ ngolwg, i'th anrhydeddwyd. Yn

2. Gwelwn oddiyma, nad oes gan y Cred-
 adyn ddim lle i ymffrostio. Pa ham? O
 herwydd mae nid yn ei Gyfiawnder ei hun,

ond yn Nghyfiawnder Crist y mae yn cael ei dderchafu, " Pa le gan hynny y mae Gorfollodd, medd yr Apostol ? y mae wedi ei gae allan, trwy ba Ddeddf? Gweithredoedd, nage, ond trwy Ddeddf Ffydd, *Rhuf. 3. 27.* Fe trwy ein Gweithredoedd a'n Hufudd-dod ein hunain yr ydym yn cael ein derchafu, fe fuasai gennym ryw beth i ymfrostio o'i herwydd : ond gan mae yn ei Gyfiawnder ef yr ydym yn cael ein derchafu, nid oes gennym ddim i ymfrostio o'i herwydd ynnom ein hunain. Y mae'r Apostol yn gofyn tri chwestiwn ag fydd ddigonol i ddistewi pob Cnawd, ac i daro Cywilydd tragwyddol ar bob Cnawd-ymffrostwyr, *1 Cor. 4. 7.* " Pwy fydd yn gwneuthur rhagor rhyngot ti ac arall ? A pha " beth fydd gennyt a'r na's derbynaiast ? Ac " o's derbynaiast, pa ham yr wyt ti yn gor- " foleddu, fel pe bait heb dderbyn ? Boed i'r rhai crediniol ofyn y cyfryw Gwestiynau neu'r cyffelyb Holiadau a'r rhai'n i'w Hen-eidiau, pan fyddo Balchder yn dechreu ymgodi o'u mewn. Yn

3. Gwelwn oddiyma, pa Rwymedigaeth fydd arnom i'r Arglwydd Jesu ; iddo ef, er mae efe oedd y Deddfwr mawr, fodloni cymmeryd ei wneuthur tan y Ddeddf ; er ei fod yn Arglwydd y Bywyd, etto ymostwng ei hun i Farwolaeth, i ddwyn i mewn y Cyfiawnder hwnnw trwy'r hwn ein derchafir. Fe ymfodlonodd i gymmeryd ei gyfrif gyda'r Trofeddwyr, fel y byddai i ni i gael ein cyfrif gyda rhai cyfiawn : fe ymfodlonodd i ddyfod yn Bechod, fel ein gwnelid ni yn Gyfiawnder Duw : fe ymfodlonodd i ddyfod yn Felldith trofom

trofom
orph
hwn

4.
rhag
beth
pech
fydd
nod
wyt
genn
Y m
ynic
hyn
Dig
au
fe f
niyo
dyw
weth
na
Gw
Ffy
tan
Gar
y b
aw
ei
Dd
idd
riat
byt
hyn
De
yn

trofom, fel y byddai i Fendlth *Abraham* i orphwys arnom ni. O rhyfeddwn y Cariad hwn fydd uwchlaw Gwybodaeth ! Yn

4. Gwelwn yma Feddyginiaeth rhagorol rhag Ysbryd Caethiwed ac Ofn. Ofn pa beth fydd arnat, O Gredadyn ? Yn wir os pechu, di elli ofni Gwialen dadol ; canys fe fydd iddo ymweled a'th Gamwedd a Gwialennodau, a'th Anwiredd â Ffrewyllau : ond o's wyt yn ofni Digofaint dialeddol, nid oes gennyt un Achos i wneuthur felly, *Luc* i. 74. Y mae wedi ein gwaredu o Ddwylo ein Gelynyion, fel y gallem ei wafanaethu ef yn ddi-ofn, hynny yw, yn ddiofn flafaid, ac yn ddi-ofn Digofaint dialeddol. A wyt yn ofni Taranau Mynydd *Sinai*, nid oes dim Achos i ti, fe syrthiodd y Demestl fawr ar ben dy Fachniydd ; o herwydd pa ham di elli ganu, a dywedyd, *Esay* i 2. 1. *Er it' forri wrthyf, dychwelir dy Lid, a thi a'm cyfuri.* A wyt yn ofni na chefi Ddyfodfa i Stafell ei Bresennoldeb ? Gwna Ddefnydd o'r Cyfiawnder hwn trwy Ffydd, a thi gei weled y Ffordd i'r Cysgr sancteiddiolaf yn agored, a chais y Faner o Gariad wedi ei thafu trofot. Pa bryd bynnag y bo 'r Credadyn tlawd yn cymmeryd Cyfiawnder y Machniydd yn llaw Ffydd, ac yn ei ddal i fynu ger bron Duw, fel Gwerth o Ddarpariad Duw ei hun, y mae mor fodlon iddo fel y mae ei Wg yn troi yn Wên, ei Soriant yn Llawenydd. Mewn Gair, ni chei byth dy waredu oddiwrth Ysbryd Caethiwed hyd nes dysdech trwy Ffydd i ddefnyddio 'r Deddf-orchymynnol Gyfiawnder hwn ; ac yna yn wir di gei weled Ofnau a Dychryn-

feydd deddfol yn diflannu ymmaith fel Tyw-
yllwch Nos o flaen Cyfodiad Haul. Yr

Ail Defnydd, fydd Defnydd o Gerydd i'r holl
rai hynny sy 'n ceisio derchafu eu hunain
trwy Hunan-gyfiawnder, fel yr *Iuddewon*,
Rhu.x.3. *Yn ceisio gosod i fynu eu Cyfiawnder eu*
hunain nid ymostyngasant i Gyfiawnder Duw.
Y mae rhai o Wrandawyr yr Efyngyl yn der-
chafu eu hunain mewn Cyfiawnder neccaol :
am nad ydynt cynddrwg ag eraill, yn euog
o Bechodau cyhoeddus, megis Meddwdod,
yn arfer tyngu a rhegu, a thori'r Sabbath, o
herwydd pa ham hwy gasglant fod pob peth
yn iawn gyda hwynt. Ond Foneddigion, fe
allasai'r *Phariseaid* ymfroftio fel hyn ; ac fe
allasai'r Apostol *Paul* cyn ei Droedigaeth
ddywedyd ei fod o ran y Ddeddf yn ddiargy-
oedd : ac etto pan agorodd Duw ei Lygaid y
mae yn profi ei hun tan Rwymiad Cyfiawnder
canys, medd efe, " Pan ddaeth y Gorchym-
myn, yr adfywiodd Pechod, a minnau a fum
farw. Y mae eraill yn derchafu eu hunain
mewn math o Gyfiawnder moesol ; nid ydynt
yn unig yn peidio a gwneuthur Drwg, ond
hefyd yn gwneuthur llawer o Bethau da o ran
eu Defnydd : y maent yn sobr, yn gymmed-
rol, yn gyfiawn yn eu Masnach, yn haelion-
us i'r tlawd, yn Gymmydogion da heddychol,
yn caru pawb, a phawb yn eu caru hwythau ;
y maent yn cadw'r Gorchymmynion prëu
ag allont, a thyma'r Sail ar ba un y fatant.
Ond mi allaf ddywedyd iddynt, fel ag y dy-
wedodd Crist wrth y Gŵri euangc, yr hwn a
ddywedodd iddo, " Yr holl Bethau hyn a
" gedwais o'm Ieuengtid, Un Peth fydd ddi-
" ffigiol

“ffgiol i ti. O pa beth yw hwnnw medd-
 wch? attebaf, cael eich dwyn oddiar Sail fudr
 y Cyfammod Gweithredoedd ar ba un yr yd-
 ych yn sefyll. Y mae arnoch eisiau gweled
 eich hunain yn feirwon ysbrydol mewn Cam-
 weddau a Phechodau, eich bod yn feirwon
 deddfol tan y Ddeddf, wedi eich condemnio
 eisioes, a Digofaint Duw yn aros arnoch. Y
 mae arnoch eisiau gweled nad yw eich holl
 Gyfiawnderau ond Brattiau budron, a’ch
 gwneuthur i ddywedyd gyda’r Eglwys, Yn
 ddiau yn yr Arglwydd y mae i mi Gyfiawn-
 der a Nerth. Y mae eraill yn myned ymhell-
 ach na Moesoldeb noeth; yn helaeth gyf-
 lawnu Dyledswyddau Crefydd, yn darllain,
 gwrando, gweddio, cymmuno, rhedeg o Bre-
 geth i Bregeth, ac ar y Pethau hyn y maent
 yn gorphwys. Y mae’r holl Bethau hyn yn
 dda yn eu priod le; ond o’s adeiladwch eich
 Gobaith am Jechydwriaeth arnynt yr ydych
 etto ar Sail y Cyfammod Gweithredoedd, yn
 ceisio Cyfiawnder trwy weithredoedd y ddeddf,
 a thra yr ydych yn gwneuthur felly, nid ydych
 ond ceisio’r byw ymhlith y meirw. Nid yw
 eich holl Weithredoedd ond Gweithredoedd
 meirwon, hyd nes byddoch yn Nghrist, ac
 nid ydynt ond fel gwag Luniau ynghyfrif
 Duw, hyd nes caffoch eich dwyn i ymofwng
 i’w Gyfiawnder ef, trwy’r hwn yn unig y
 mae Pechaduriaid euog yn cael eu derchafu.
 Y mae eraill yn gorphwys ar ryw Gyfiawnder
 cymmyscedig; rhwydd gyfaddefant na all eu
 Dyledswyddau a’u Cyflawniadau byth eu der-
 chafu i Ffafr a Derbyniad gyda Duw; ond,
 meddant, Crist a’n Dyledswyddau ni a’igwna,
 y mae

y mae yn rhaid i Grist a'n Gweddian ni, Efe
a'n Dagrau a'n Hedifeirwch ni wneuthur y
tro: Ond Foneddigion, credwch y gwir, ni
chyduna Crist a'r Eulan o Hunan-ewyllys byth.
Ni ellir byth iawn gydio'r hien Frattian bud-
ron hynny a'r Wisc wen, newydd honno o
Gyfiawnder Mab Duw; ac o's cynnigwch eu
cyfylltu, Ni lesa Crist ddim i chwi, *Gal. 5. 2.*

Y mae eraill yn cymmeryd arnynt ymwrth-
od a'u holl Weithredoedd a'u Dyledswyddau;
ac yn cyfaddef a'u Geneuau mae trwy Ffýdd
yng Nghrist yn unig y maent yn gobeithio
cael derbyniad gyda Duw; ond er eu bod yn
cyfaddef hyn a'u Geneuau, etto y mae eu
Calonnau yn cryf lynu wrth y Cyfammod
Gweithredoedd, nid ydynt erioed trwy'r
Ddeddf, wedi marw i'r Ddeddf. A phan na
wnelo dim arall mo'r tro, hwy wrant eu
Gweithred eu hunain yn credu yn Gyfiawn-
der i orphwys arno er eu cymmeradwyo gyda
Duw; yr hyn nid yw ond ceisio Cyfiawnder
ynom ein hunain; lle os byth y cawn ein
cyfiawnhau ger bron Duw, y mae yn rhaid i
ni ei gael yn yr Arglwydd Iesu, gan ddywed-
yd, *Ynddo ef ein cyfiawonheir, ac ynddo ef yn
unig y gorfoleddron.* Y mae Ffýdd yn llwyr
ddwyn yr Enaid o'i hunan; ie, y mae Ffýdd
yn ymwrthod a'i Gwaith ei hun yn y Pwngc o
Cyfiawnhâd. Dymma rai ym mhlith amryw
eraill o'r Stafelloedd a'r Llochesau oelwyddog
y mae'r Diafol, a'n Calonnau drygionus ein
hunain wedi eu dychymmygu, i'n cadw ni
ymmaith oddiwrth Grist. Ond O Foneddig-
ion! credwch y gwir, nid ydynt ond Am-
ddeffynfeydd twyllodrus ac fe yscyba'r Cen-
llysc

llysc hw
trwy F
niydd a
Chymd
Melldit
ac oddi
fendige
Duw,
Ddarlla
Wala, o
yn eich
rhodiw
Geraic
hyn i a

Y T
felly y
derchar
wch a
Cyfiaw

Y m
b'ech y
un An
Brioda
hoddeg
gyffwr
hebddi
i ddyw
daetho
iad, n
bron.

I. A
demni
Gweit
wedi
allan e

llysc hwy ymnaith. Nid oes dim ond gafael trwy Ffydd ar Waith a Marwolaeth y Machniydd a ddichon byth eich derchafu i Ffafr a Chymdeithias Duw; neu eich gwaredu rhag Melldith a Chondemniad y Ddeddf dorredig; ac oddieithr i chwi ymffoi at Gyrn yr Allor fendiged hon, yr unig Noddfa a ddarparodd Duw, fe'ch andwyir byth; a chwi ellwch Ddarllain eich Barnediggaeth, *Esfay 50. 11. Wela, akwi oll y rhai ydych yn cynaeu Tân, ac yn eich amgylchu eich hunain â Gwreichion: rhodiwch wrth Lewyrch eich Tân, ac wrth y Gwreichion a gynneuasoch. O'm Llaw y bydd hyn i akwi, meun gosid y Garweddach.*

Y Trydydd, fydd Ddefnydd o Brosiad. Ai felly y mae, mae yn Nghyfiawnder Crist eich derchafu? O gan hynny, Feistrïaid, profwch a ydych wedi eich gwir dderchafu trwy'r Cyfiawnder hwn.

Y mae mwy o achos i edrych at hyn pan b'ech yn ymnefau at Fwrdd yr Arglwydd nac un Amser, y Cyfiawnder hwn yw'r Wisc-Briodas heb yr hon ni ellwch fod yn Wahoddegion groesawgar. Ac os cynnigwch gyffwrdd ag Arwyddion Corph a Gwared Crist hebddi, goch elwch rhag i Arglwydd y Wled i ddywedyd wrthyh, *Y Cyfaint po fodd y daethost ti ymma heb y Wisc-briodas?* Er Profiad, mi osodaf ddau neu dri o Bethau ger bron.

1. A welasoch eich hunain wedi eich condemnï trwy'r Ddeddf, neu'r Cyfammod Gweithredoedd? Y mae pob Dyn wrth Natur wedi ei gondemnio eisioes, cyhyd ag y bo allan o Grist. Yn awr, y Ffordd gyffredin y mae

mae Duw yn gymmeryd i ddwyn Enaid ethol-
edig at Grist, a than Gyfod ei Gyfiawnder
ef, yw dadcuddio iddo ei fod tan Farn Con-
demniad, o herwydd torri Cyfraith : fel hyn
y mae yn palmentu ei Ffordd tuagat dderbyn
Crist fel yr *Arglwydd ei Gyfiawnder*. Fel hyn
y mae'r Ddeddf yn Athro i arwain Dŷn at
Grist fel y cyfiawnheir ef trwy Ffŷdd. Y mae'r
Arglwydd yn arwain y Pechadur i Fynydd
Seion heibio Odrau Mynydd *Sinai* : Gwaith
cyntaf yr Ysbryd yw argyhoeddi o Bechod, a
chwed'yn o Gyfiawnder.

2. A ydyw Duw wedi dadcuddio'r Mach-
niydd, a'i Gyfiawnder ef i ti? A gafodd dy
Enaid Orphwysfa ynddo? Fe allai fod y
Ddeddf a'i Melldithion, Cyfiawnder a Digo-
faint yn ymlid ar dy ol; fel na's gellit gael un
Tŵll i guddio dy Ben, pob Noddfa yn pallu :
o'r Diwedd fe dynnodd yr Arglwydd y Llenn
o'r naill du ac a ddadcuddiodd i ti ei Gyfi-
awnder ei hun yn wîr Noddfa i ti, gan
ddywedyd, *Tro i'r Amddiffynfa: ti Garchoror*
gobeithiol, ac yno rhedaist fel i Ddinas Noddfa
gadarn, gan ddywedyd, *Dymma fy Nhrigfa,*
ymma y gorphwysaf. Yn fuan, pan delo hyn
i ben, y mae Nefoedd fechan o Dawelwch, a
Llawenydd yn llanw'r Enaid; fel pe b'ai bos-
sibl fe wnai i'r Nefoedd a'r Ddaear seinio o
Haleluiau o Fawl i Dduw am ei anrhaethawl
Rodd. O Gredadyn, onid wyt i'th felus
Brofiad yn gwybod rhyw beth am hyn? Y
mae hyn yn dywedyd dy fod wedi dy dderch-
afu yn ei Gyfiawnder ef.

3. Pan bo Duw wedi saethu Piccell o Ar-
gyhoeddiad i'th Gydwybod nes cythryblu dy
Heddwch

Heddw
rhedeg
Dŷn f
am Jac
Peth f
rau, a
au ei C
ddicho
Taene
yn uni
oes un
Jachaa
hwyfo
4. C
Gyfia
Sanct
a Gw
Gras
i gym
hau tr
un pr
trwy
neu V
glwy
Rhan
casod
aeth,
trofon
wirec
ol au
iawn
yn L
gan
Sanct
a thu

Heddwch a'th Lonyddwch, i ba le yr wyt yn rhedeg am Jachâd a Gwardigaeth? Y mae'r Dŷn sy'n briod a'r Ddeddf yn rhedeg atti hi am Jachâd a Gwardigaeth; y Ddeddf yw'r Peth sy'n ei iachau ef; ei Weddiau, ei Ddagrau, a'i Ddiwygiad yw'r Peth sy'n cae Genau ei Gydwybod ef; ond am y Credadyn, ni ddichon ef byth orphwys y tu yma i Waed y Taenelliad; tan Efcyll Haul y Cyfiawnder yn unig y mae yn cael Meddyginiaeth. Nid oes un Balm, ond y Bâlm o *Gilead* yn rhoi Jachâd iddo ef, ac ni all un Llaw ei gymhwyso ond y Physygwr fydd yno.

4. O's ydych wedi eich iawn dderchafu trwy Gyfiawnder cyfrifol, yr ydych am wir gynnal Sancteiddrwydd efangylaidd. Cyfeiliornad, a Gŵyrdroad ofnadwy o'r Efengyl, a throï Gras ein Duw i Drythyllwch, yw i Ddynion i gymmeryd arnynt eu bod wedi eu cyfiawnhau trwy Haeddiant Crist, pan y maent ar yr un pryd yn ddi bris am gael eu sancteiddio trwy Ysbryd Crist. Y mae Sancteiddrwydd neu Waredigaeth o tan Awdurdod ac Arglwyddiaeth Pechod yn Rhan, ac nid yn Rhan fechan o'r Jechydwriaeth honno a bwrcafodd Crist trwy ei Ufudd-dod a'i Farwolaeth, *Tit. 2. 14.* *Yr hwn a'i rhoddes ei hun trosom, i'n prynu ni i Dduw oddiwrth bob Anwiredd, ac i'n puru ni iddo ei hun yn Bobl briodol awyddus i Weithredoedd da.* Y mae Cyfiawnhad a Sancteiddhad yn bythol fyned Law yn Llaw, fe wnaed yr hwn a wnaethpwyd i ni gan Dduw yn Gyfiawnder, hefyd i ni yn Sancteiddrwydd; yn Enw yr Arglwydd Jesu a thrwy Ysbryd ein Duw ni yr ydys yn ein

D

cyfiawn-

cyfiawnhau, ac yn ein sancteiddio ni. Prof-
wch eich hunain gan hynny, a ydych wedi
eich iawn dderchafu trwy'r Cyfiawnder hwn?
A ydych wedi eich gwaredu o tan Arglwydd-
iaeth Pechod? O'r hyn lleiaf a ydych wedi
eich gwaredu mor belled ac y mae wedi dyfod
yn Faich i chwi? A ydych yn gruddfan tano
fel ac y mae'r Apostol yn dywedyd, *Ystruan*
o Ddyn ydwyf fi, a phwy a'm gwared i oddiwrth
Gorph y Farwolaeth hon? Y

Pedwarydd Ddefnydd, fydd Ddefnydd o Gy-
sur ac Annogaeth i'r rhai crediniol, fy wedi
cael eu derchafu trwy'r Cyfiawnder hwn.
Trwy ei Rinwedd, O Gredadyn, y mae gen-
nyt Hawl i ba beth bynnag fydd bosibl i fod
yn eisiau arnat. Pa beth bynnag o Râs a
Thrugaredd ag fydd yn eisiau arnat, ti a'i cai,
o's gwnai Ddefnydd o'r Cyfiawnder deddf-
orchymynnol hwn. A oes arnat eisiau'r Gras
o Faddeuant i dynnu ymaith Euogrwydd Pe-
chod? Dyna un o Roddion Duw trwy'r Cyfi-
awnder hwn, yn cael ei roddi trwy Ffydd;
canys " Yr hwn a ofododd efe yn iawn trwy
" Ffydd yn ei Waed i ddangos ei Gyfiawn-
" der sef Maddeuant Pechodau. A oes arnat
eisiau cael dy Heddwch â Duw wedi ei sicrhau?
Gwna Ddefnydd o'r Cyfiawnder hwn trwy
Ffydd; " Gan ein bod wedi ein cyfiawnhau
" trwy Ffydd, y mae gennym Heddwch tu-
" agat Dduw trwy ein Harglwydd Jesu Grist.
A oes arnat eisiau Dyfodfa i'r Cyfegr? Trwy
Ffydd yng Waed Jesu y mae i ni Ddyfodfa
hyderus. A oes arnat eisiau meddyginiaethol
Râs, i iachau holl Blaau dy Enaid? Gwna
Ffydd Ddefnydd o'r Cyfiawnder hwn, trwy ei
Gleisiau

Gleis
yr All
hwnn
dig m
chreu
hwn
eisiau
blined
Lid,
Defny
Gysgo
Craig
eisiau
dwys
tan y
Hyder
fy erby
newy
ia'r C
ei Uff
Crist
Gwae
ech y
Cyfan
sicrh
trwy
at Fw
fyn p
Tad r
dyfod
Rinw
Hawl
a Thr
Hawl
wyd,

Gleisiau ef ein hiachawyd ni. Oddi tan Yfithys yr Allor efangylaidd hon y mae'r Dwfr bywiol hwnnw yn rhedeg ag fy'n iachau'r Môr Hygreddig marw o Lygredd tufewnol, *Efec. 47*. Dechreuad. Dyma 'r Pren y Bywyd, Dail yr hwn fy'n iachau y Cenhedloedd. A oes arnat eisiau Cyscod neu Orchudd i guddio dy Enaid blinedig tano rhag Gwres llosgadwy'r dwyfol Lîd, Profedigaeth Diafol, neu Drallod y Byd? Defnyddia'r Cyfiawnder hwn, ac eistedd tan ei Gysgod. Y mae'r Cyfiawnder hwn fel Cyscod Craig fawr mewn Tîr sychedig. A oes arnat eisiau Calon i edrych y Ddeddf neu Gyfiawnder dwyfol yn ei Wynneb? dyma Sail i ti; canys tan y Cyscod hwn ti elli edrych allan gyda Hyder; gan ddywedyd, *Pwy a rydd dim yn fy erbyn?* A oes arnat eisiau cael y Cyfammod newydd wedi ei sicrhau i'th Enaid? defnyddia'r Cyfiawnder hwn trwy Ffydd, canys trwy ei Ufudd-dod a'i Farwolaeth fe sicrhaodd Crist y Cyfammod a llawer. Ei Waed ef yw Gwaed y Testament newydd, a phan y bydd-ech yn ymaflyd ynddo trwy Ffydd y mae'r Cyfammod o Râs y funud honno yn cael ei sicrhau i ti byth bythoedd. Mewn Gair, trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn ti elli ddyfod at Fwrdd y Cymmun, a Gorsedd Gras, a gofyn pa beth bynnag fynnech, ac ni all ein Tad nefol ballu dim i'r Brodur ieuangaf fy'n dyfod atto yng Wisc eu Brawd hynaf. Trwy Rinwedd y Cyfiawnder hwn ti elli gleimio Hawl i bob Peth, i holl Fendithion y Nefoedd a Thragwyddoldeb: er i ti yn wir golli dy Hawl yn yr *Adda* cyntaf, ond fe a'i hadferwyd, ac fe a'i sefydlwyd i ti ar well Seilfaen, sef

sef ar Ufudd-dod a Marwolaeth yr ail *Adda*;
ac yr wyt wedi dyfod i mewn ar ei Hawl a'i
Haeddiant ef. A ddichon yr holl Bethau
hyn ddim adfywio dy Enaid lluddedig? A
gwneuthur i ti ganu'r Gân gynnwysedig yn
y Testyn? *Yn dy enw di y gorfoleddaf beun-*
ydd, ac yn dy Gyfiawnder yr ymdderchafaf.

D I W E D D.

Hysbyfiad.

FOd dwy Bregeth i gael eu Hargraphu a'u
Cyhoeddi ar frŷs ar Lythyren newydd, a
Phapur da, wedi eu gwnio yn un Llyfr, Pris
Chwe Cheiniog. Y gyntaf,

Crist ym Mreichiau'r Credadyn, &c.

Ar LUC II. 28.

Gan y Parchedig *Ebenezer Erskine*, M. A.

Yr AIL,

Dadl Ffydd ar Air a Chyfammod Duw,

Ar SALM LXXIV. 20.

Gan y Parchedig *Ralph Erskine*, M. A.

Lle gellir cael hefyd ar fyrrder,
Y Llaw-lyfr rhagorol hwnnw, a elwir,
Diferyn dewisol o Fêl o'r Graig Crist,
Wedi ei hargraphu ar Lythyren newydd o fwy
Maintioli na'r Argraphiad diweddar.

da;
a'i
hau
A
yn
un-

o
u

o
o

o
o

a'u
l, a

Pris

3c.

A.

u

uw,

u

u

u

u

u

u

u

u

u

u

u